

Sprawozdanie 3

Bohdan Tkachenko

November 2022

Zadanie 1

Implementacja metody bisekcji

Opis metody: Metoda opiera się o Twierdzenie Darboux, jeśli funkcja ciągła zdefiniowana na przedziale rzeczywistym przyjmuje dwie wartości, to przyjmuje również dowolną wartość między nimi. Wobec dla nas istotnym jest to, że $f(a) * f(b) < 0$, czyli funkcja na pewno przecina 0, na przedziale $[a, b]$. Następnie zawężamy ten przedział podobnie do wyszukiwania binarnego, aż 0 będzie wystarczająco bliskie epsilon.

Implementacja: Sprawdzamy, czy funkcja f zmienia znak w przedziale $[a, b]$, jeśli nie, to ustawiamy flagę o błędzie i zwracamy odpowiedni wynik. W przeciwnym wypadku obliczamy środek przedziału x oraz sprawdzamy, czy $f(x) < \varepsilon$. Jeśli tak jest, to zwracamy wynik, jeśli nie, to wybieramy przedział z $[a, x]$, $[b, x]$, w którym funkcja zmienia znak i powtarzamy funkcję.

Zadanie 2

Implementacja metody Stycznych(Newtona)

Opis metody: Poszukiwanie rozwiązania odbywa się poprzez konstruowanie kolejnych przybliżeń

Założenia dla metody:

- 1) W przedziale $[a, b]$ znajduje się dokładnie jeden pierwiastek.
- 2) Funkcja ma różne znaki na krańcach przedziału, jak w poprzedniej metodzie
- 3) Pierwsza i druga pochodna funkcji mają stały znak w tym przedziale.

Implementacja: Dla punktu startowego wyprowadzamy styczną i wyliczamy punkt przecięcia z osią OX. Jest to pierwsze przybliżenie oznaczane jako x_1 . Jeżeli dane rozwiązanie nie osiągnęło naszego przybliżenia to x_1 traktujemy jako nowy punkt startowy. Funkcja zwraca błąd jeśli $f(x) < \varepsilon$.

Korzystamy w tej funkcji ze wzoru

$$x_{k+1} = x_k * \frac{f(x_k)}{f'(x_k)}$$

Zadanie 3

Implementacja metody Siecznych(Eulera)

Metoda jest podobna do metody stycznych. Ma te zalety, że do użycia jej niepotrzebna jest znajomość pochodnej danej funkcji ani nawet założenie różniczkowalności.

Opis metody:

Polega ona na przyjęciu, że funkcja ciągła na dostatecznie małym odcinku w przybliżeniu zmienia się w sposób liniowy.

Możemy wtedy na odcinku $[a, b]$ krzywa $y = f(x)$ zastąpić sieczną. Za przybliżoną wartość pierwiastka przyjmujemy punkt przecięcia siecznej z osią OX.

Implementacja: Do obliczenia stosujemy rekurencyjny wzór $x_0 = a, x_1 = b$

$$x_{n+1} = x_n - f(x_n) * \frac{x_n - x_{n-1}}{f(x_n) - f(x_{n-1})}$$

Zadanie 4

Znaleźć pierwiastki równania $\sin(x) - (\frac{1}{2}x)^2 = 0$ dla zadanych $\delta = \frac{1}{2} * 10^{-5}$, $\varepsilon = \frac{1}{2} * 10^{-5}$ za pomocą powyższych metod

Otrzymane wyniki:

Metoda	r	v	it	error
Bisekcja	1.9337539672851562	-2.7027680138402843e-7	16	0
Styczne	1.933930573929843	-2.2423316314856834e-8	4	0
Sieczne	1.933753644474301	1.564525129449379e-7	4	0

Table 1: Do zadania 4

Z uzyskanych wyników wynika, że metoda bisekcji dla danych parametrów wykonała 4 razy więcej iteracji niż pozostałe 2 metody. Przy czym otrzymane wyniki można uznać za dobre, dla każdej z metod.

Zadanie 5

Metoda bisekcji znaleźć wartości zmiennej x , dla której przecinają się wykresy funkcji $y = 3x$ i $y = e^x$ z dokładnością obliczeń $\delta = \frac{1}{2} * 10^{-5}$, $\varepsilon = \frac{1}{2} * 10^{-5}$

Aby wyznaczyć punkt przecięcia dwóch funkcji należy znaleźć taki punkt, w którym funkcje przyjmują tę samą wartość. Łatwo otrzymujemy funkcję $f(x) = 3x - e^x$. Pierwiastkami tej funkcji są punkty, których szukamy.

Z wykresu można odczytać, że jest 2 takich punkty, w przedziale $[0,1]$ oraz w przedziale $[1,2]$

Otrzymane wyniki:

Przedział	x	f(x)	iteracje
[0.0, 1.0]	0.619140625	9.066320343276146e-5	9
[1.0, 2.0]	1.5120849609375	7.618578602741621e-5	13

Table 2: Do zadania 5

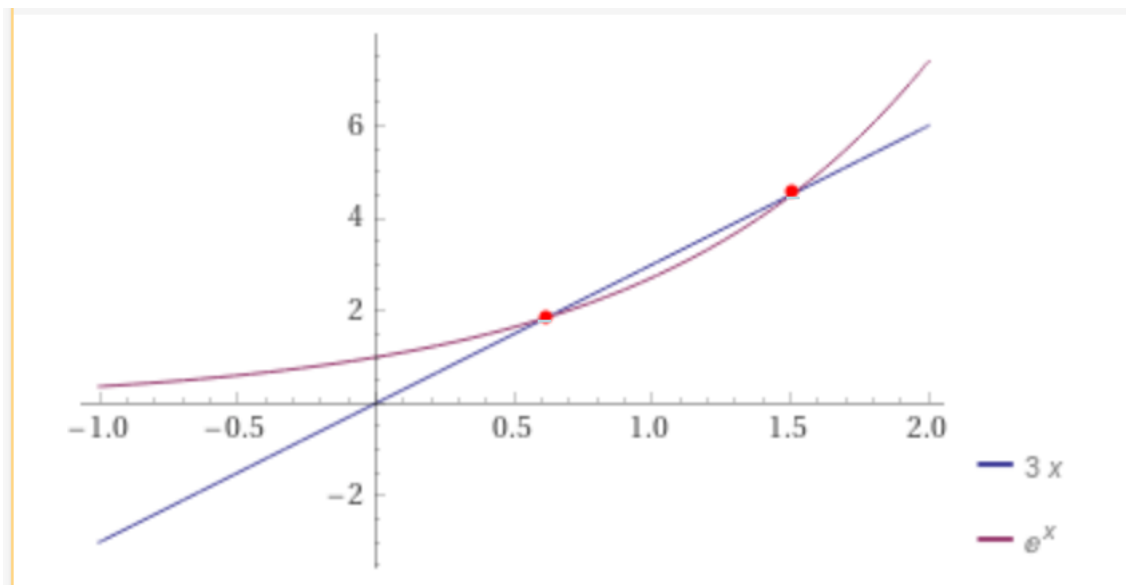

Figure 1: Wolfram alpha plot

Zadanie 6

Znaleźć miejsce zerowe funkcji $f(x) = e^{1-x} - 1$ oraz $f(x) = x * e^{-x}$ z dokładnością obliczeń $\delta = \frac{1}{2} * 10^{-5}$, $\varepsilon = \frac{1}{2} * 10^{-5}$. Sprawdzić co stanie, gdy w metodzie Newtona dla f_1 wybierzemy x_0 większe od 1 oraz dla f_2 , czy można wybrać $x_0 = 1$

1) $f(x) = e^{1-x} - 1$

Metoda	dane	r	f(x)	iteracje	error
Bisekcja	[0, 2]	1	0	1	0
Bisekcja	[0, 2.1]	0.9999961853027345	3.814704541582614e-6	17	0
Bisekcja	[0, 1.1]	0.9999969482421877	3.051762468953001e-6	15	0
Styczne	x=0.2	0.9995934089229739	8.264695372517394e-8	4	0
Styczne	x = 1.5	0.9999447477307815	1.5263785790864404e-9	4	0
Styczne	x = 6.0	0.9997079551046488	4.264096031825204e-8	147	0
Styczne	x = 10.0	> 1000	0
Sieczne	[0.5, 1.5]	0.9999999624498374	3.755016342310569e-8	5	0

Table 3: Do zadania 6 : $f(x) = e^{1-x} - 1$

2) $f(x) = x * e^{-x}$

Metoda	dane	r	f(x)	iteracje	error
Bisekcja	$[-1, 1]$	0	0	1	0
Bisekcja	$[-0.4, 0.6]$	-6.1035156250222045e-6	-6.103552878038877e-6	15	0
Styczne	x = 0.5	-0.0005537098560354364	-3.0642502806087233e-7		
Styczne	x = 1	1	0.36787944117144233	1	2
Styczne	x= 1.5	13.708750863460901	5.594878975694858e-6	10	0
Styczne	x= 4.5	13.708750863460901	5.594878975694858e-6	9	0
Styczne	x= 11.5	13.681480395032755	5.73804504657442e-6	3	0
Styczne	x= 15	15.0	4.588534807527386e-6	0	0
Styczne	x= 115.0	115.0	1.3086768545340485e-48	0	0
Sieczne		1.744165849924562e-8	1.7441658195034172e-8	18	0

Table 4: Do zadania 6 : $f(x) = x * e^{-x}$

Wnioski: Można zauważyć, że metoda bisekcji niezależnie od przesunięcia przedziału względem pierwiastka osiąga wynik w tym samym tempie (zależy tylko od wielkości początkowego przedziału), wyjątkiem jest sytuacja, gdy szukany pierwiastek jest środkiem przedziału.

Metoda Newtona osiąga wynik po najmniejszej liczbie iteracji, niestety wymusza konieczność liczenia pochodnej, więc wyklucza rozwiązania, gdzie wyliczona pochodna jest bliska zeru.

Z otrzymanej tabelki widać, że jeżeli dla f_1 wybieramy $x_0 \in (1, \infty)$ to metoda nadal daje poprawne wyniki, ale liczba iteracji bardzo szybko rośnie w zależności od x . Dla $x_0 = 10.0$, liczba iteracji przekracza 1000.

Kiedy dla f_2 w metodzie Newtona wybierzemy $x_0 = 1$ pochodna funkcji jest bardzo blisko 0, i metoda zwraca błąd. Jeżeli wybieramy $x_0 \in (1, \infty)$ to metoda zwraca poprawne wyniki.